

THE SPIRIT OF 45

Premiéra: 31. 1. 2013

Dokumentární film Kena Loache o době, kdy dělat věci společně bylo normální...

Rok 1945 byl klíčovým letopočtem v britské historii. Solidarita, která pomohla Británii přežít válku, spolu s hořkými vzpomínkami na předválečné roky, přivedla lidi ke společným představám o lepší společnosti. Režisér Ken Loach použil filmy z britských regionálních a národních archivů, spolu s nahrávkami a dobovými rozhovory, aby vytvořil vrstevnatý, živý příběh vystavený na pozadí tehdejších sociálně-politických událostí.

The Spirit of 45 se snaží osvětlit a oslavit období nebývale pospolitého ducha, jehož dopad přetrval po mnoho let, a který je možné znovuobjevit ještě i dnes.

SLOVO REŽISÉRA:

„Druhá světová válka byla boj, snad nejzásadnější společný boj, který naše země kdy zažila. Některé země, například Rusko, pokládaly větší oběti, odhodlání vybudovat lepší svět ale bylo všude stejné. Věřili jsme, že už nikdy nedovolíme, aby chudoba, nezaměstnanost a nárůst fašismu znetvořily naše životy. Společně jsme vyhráli válku, společně bychom mohli vyhrát mír.

Když jsme mohli plánovat vedení válečných kampaní, nemohli bychom plánovat výstavbu domů, budování zdravotních středisek, dopravního systému a vyrábět věci, které budeme potřebovat pro přestavbu?

Hlavní myšlenkou tehdy bylo společné vlastnictví, kde výroba a služby budou k užitku všem. Nikdo by nemohl zbohatnout na úkor ostatních. Byla to vznešená idea, prohlašovaná většinou. To byl duch roku 1945. Možná je načase si ho dnes připomenout.“ Ken Loach

O FILMU:

Film *The Spirit of '45* živě ilustruje optimismus národa a ukazuje, jak z válečných trosk vzešel nový a spravedlivější stát. Loach za použití filmových záznamů, vypůjčených z britských národních i regionálních archivů, zvukových nahrávek a rozhovorů s lidmi, kteří tuto dobu zažili, včetně Tonnyho Benna (významný britský politik, člen Labour Party).

Poté co byl poražen fašismus, lidé v Británii usilovali o rovnější společnost, v níž by nevládly jen ty nejvyšší vrstvy, a v níž by i pracujícím třídám byla poskytnuta zdravotní péče, bydlení a sociální péče. Za nově zvolené Labouristické vlády vedené Klementem Atleem, a v čele s ministrem zdravotnictví vizionářem Aneurinem „Nye“ Bevanem se podařilo vytvořit novou Británii za několik málo let. Posláním filmu je vyzdvihnout období nebývalého ducha jednoty ve Velké Británii, jehož dopad přetrval po mnoho let a který může být stejně tak dobře znovu objeven.

KEN LOACH se narodil v roce 1936 ve městě Nuneaton. Navštěvoval gymnázium Krále Edwarda VI. a poté šel studovat právo na St. Peter's Hall v Oxfordu. Po krátkém působení v divadle byl Loach v roce 1963 přijat do BBC jako televizní režisér. To zahájilo jeho dlouhou kariéru coby režiséra natáčejícího filmy jak pro televizi, tak kina, od *Cathy Comes Home* a *Kes* z 60. let až po filmy jako *Země a svoboda*, *Sladkých šestnáct let* a *Zvedá se Vítr* z poslední doby.

Ken Loach – výběr z filmografie:

- 2012 Andělský podíl/ *The Angel's Share, Cena poroty v Cannes*
- 2009 Hledá se Erik/ *Looking for Eric*
- 2007 Svobodný svět / *It's a Free World*
- 2006 Zvedá se vítr/ *The Wind That Shakes the Barley, Zlatá palma v Cannes*
- 2004 Něžný polibek / *Ae Fond Kiss*
- 2002 11'09''01-September 11
- 2002 Sladkých šestnáct let/ *Sweet Sixteen*
- 2001 Výhybkáři/ *The Navigators*
- 2000 Chléb a růže/ *Bread and Roses*
- 1998 Jmenuji se Joe/ *My Name is Joe, Cena britského nezávislého filmu, nejlepší britský režisér nezávislého filmu*
- 1996 Carlina píseň/ *Carla's song*
- 1995 Země a Svoboda/ *Land and Freedom, César, nejlepší zahraniční film*
- 1994 Ladybird Ladybird
- 1993 Pršící kameny/ *Raining Stones, Cena poroty v Cannes*
- 1991 Lůza/ *Riff-Raff*
- 1990 Tajné složky/ *Hidden Agenda, Cena poroty v Cannes*
- 1986 Rodná vlast/ *Fatherland*
- 1971 Family Life
- 1969 *Kes, Křišťálový glóbus na MFFKV*
- 1967 Smůla na patách
- 1966 *Cathy Comes Home (TV film)*

Ve filmu zazní mimo jiné svědectví těchto pamětníků:

Sam Watts, Tony Nelson a Terry Teague (Liverpool)

Sam vypráví neuvěřitelně dojemný příběh ze svého dětství v liverpoolských slumech. Vyrůstal v rodině, kterou zničila první světová válka, zápasil s chudobou a hladem, jenž si vyžádal životy dvou z jeho sourozenců. Druhá světová válka mu zabila dalšího. Sam přežil a vrátil se z námořnictva zpět do chudoby a k životu bez střechy nad hlavou – ale také k politickému probouzení – v Atleesově Nové Británii. Dokaři Tony Nelson a Terry Teague hovoří o tom jaký dopad měla tato doba na jejich životy: jistota zaměstnání, slušné bydlení, bezplatná zdravotní péče a vědomí sdílené síly za kterou jsou dlužní roku 1945 – a o postupné destrukci této vize od roku 1980.

Ray Davies (Jižní Wales)

82letý Ray Davis, bývalý horník, ocelář a celoživotní politický aktivista hovoří s Keri Curtisem, obecním projektantem z velšských údolí. Ray vzpomíná na smrt své matky ve dnech těsně před zavedením státní zdravotní služby a na naděje a sny po lepším životě po válce, a na to, v čem se jeho sny nevydařily a v čem naopak ano, a proč stále bojuje za změnu.

Dr. Julian Tudor Hart a Dai Walters (Jižní Wales)

Dva úžasní osmdesátníci – průkopnický praktický lékař Dr. Julian Tudor Hart a horník z Walesu Dai Walters (jeden z bývalých pacientů Dr. Harta) vzpomínají na ducha roku 1945 a na změny, které tento rok vnesl do jejich životů. Pamatují si na chudobu z 30. let, na válku, naděje na nový svět a konec války, i na realitu, která následovala. Dai si pamatuje na změny v hornictví, a na chyby v jeho znárodnění, zatímco Julian vyzdvihuje státní zdravotní službu (NHS- National Health Service) jako příklad znárodněného průmyslu, který opravdu fungoval.

Tony Mulhearn, Doreen McNally a John Farrell (Liverpool)

Tony Mulhearn, jeden z členů liverpoolské válečné rady z let 1984–87 mluví s dokařem v důchodu Johnem Farrellem a aktivistkou Doreen McNally. Diskutují o tom, co vize z roku 1945 pro ně znamenala a co stále znamená, a jak se jejich vlastní životy zlepšily v závislosti na tehdejších reformách. Vzpomínají také na způsoby, jakými se snažili tuto vizi a změny hájit: například na program komunitního bydlení, o který Tony usiloval, a který poskytoval lidem domovy a práci v době předpokládané recese. Nebo na Doreenin boj proti zavádění pracovních smluv na dobu určitou pro zaměstnance v přístavech a následný návrat k nejistotě a pokořování ze 30. let.

Eileen Thompson (Liverpool)

90letá Eileen Thompson vzpomíná na dospívání v liverpoolských slumech ve 30. letech. Popisuje utrpení způsobené nekonečnými frontami na výdej peněz z podpory nezaměstnanosti, na bombardování města ve 40. letech, při němž byl zničen její domov a nemocnice, v níž za mlada pracovala jako zdravotní sestra. Pamatuje si na oslavy konce války a na zvolení Labouristické vlády, a na nový život, v nějž doufala, že změny přinesou.

OCENĚNÍ

Oficiální výběr Berlínského filmového festivalu 2013.

Originální název: The Spirit of 45 / **Režie:** Ken Loach / **Kamera:** Stephen Standen / **Střih:** Jonathan Morris / **Země:** Velká Británie / **Rok výroby:** 2012 / **Stopáž:** 94 min / **Jazyk:** anglicky s českými titulky / **Přístupnost:** neomezená